

Калховник

Леҗоны ВКП(б) Сыктывдинса Рајком да Рајисполком

№ 109 (292) || декабр 5-д лун, 1937 во. || доныс 10 ур

Сталинскӱ Конститүција лун — Всенароднӱ пражык

Советјаслӱн чрезвычайнӱ VIII-д Ставсоюзса сјезд декабр 5-д лун—Сталинскӱ Конститүција примитан лун—јӱдӱдӱдӱ всенароднӱ пражыкӱн.

Человечество исторіяын нем кезлӱ колас тӱдвылын 1936-д воа декабр 5-д лунса дата.

СССР-са јӱзјас, кодјасӱн вескӱдӱдӱ Ленинлӱн—Сталинлӱн партија да Советскӱ правителство, лӱсӱдӱдӱ аслыныс шуда, зајтчној, гажа, културнӱ олдм. Тајӱ олӱмыслыс слепокӱ пыртӱма человечество сокровищныцад—Сталинскӱ Конститүција. Советскӱ страналӱн ачыс олӱмыс став сјӱдӱ жаргынд вылӱмӱнас виӱдӱдӱ миҗ вылӱ Сталинскӱ Конститүција страницасан. Ачыс олӱмыс странаын, кӱни властыс ставнас карса да ектса ужалыс јӱд кӱын, кӱни экономическӱ подулыс овмблӱн социалитическӱ система, кӱни бырӱдӱма частнӱ собственностлыс немӱвӱдӱса проклатјисӱд да бырӱдӱма мортӱн-мортӱс експлоатирутӱм. Медвозганына исторіяын лыдтӱм-щӱдтӱм озырлујаслы лоины государственнӱ собственностӱн, мӱд ногкӱ, став јӱдӱдӱн достоянјебн.

Миҗ возӱ сувтис страна, кӱни уж јылыс выланкыв да ачыс ужыс абу муҗтана, а радујтчана. Ужсӱ став јӱдӱдӱн—закондн признатӱма уважны вермыс быд гражданынлы обязанностӱн да честа фелӱдӱн: „Кодӱ оз уваж, сјӱд оз сој“ принцип сертӱ. Пӱртӱд олӱмӱ социализмӱн принцип: „Быдӱнас сјӱд способностјас сертӱ, быдӱнлы сјӱд уж сертӱ“.

Ташӱмӱн вӱчӱсны миҗанлыс странадс большевизм, Ленинлӱн—Сталинлӱн партија да Советскӱ правителство, кодӱ мунӱ Ленинлӱн да Сталинлӱн индӱм туј куҗа. Миҗан рӱдӱна зорзало-мыс большевикјаслӱн партија да Советскӱ правителство азӱдӱны асыныс уна воа ужјаслыс плодјас. Ташӱмӱн странадс, ташӱмӱн рӱдӱнасӱ, кыҗи-нӱ не рафӱдӱны СССР-са јӱзјаслы. Ташӱмӱн страна вӱсна, асланыс социалитическӱ рӱдӱна вӱсна, колӱ лоны дасӱн тышјас кезлӱ миҗан лубӱд гражданынлы. I СССР-са народ гӱжис тајӱ почотнӱ правосӱ да обязанностӱ ас-

лас Конститүција, мыј отечестводс дорјӱм ем свјашченнӱ долг СССР-са быд гражданынлӱн. Советскӱ гражданынлы, шуда странаса шуда пӱлы, ем мыј дорјыны, ем мыјӱн дорјыны.

Тајӱ колӱм воыс петкӱдӱлис советскӱ гражданылыс вылын активност да революционнӱ бӱдӱтелност кыптӱм да честӱн пӱртӱны олӱмӱ отечестводс дорјӱм куҗа асыныс свјашченнӱ долг. Советскӱ гражданынлыс ужыд отсӱдӱгӱн, чекистјасӱн—славнӱ Нарком в н у ф е л ь е ц я с ӱ н, сталинскӱ пӱтомец Н. I. Жевов вескӱдӱдӱм улын, ез еша ло ердӱдӱма да шынӱма шшелјасыс троцкистјасдс, бухаринецјасдс, буржуазнӱ националистјасдс, японсо-германскӱ, фашистскӱ сворадс—тухачевскијјасдс, уборовичјасдс да мукӱд бандӱтјасдс.

Ужалыс јӱдӱлӱн, став советскӱ гражданылӱн, революционнӱ бӱдӱтелност кыптӱмыс нӱшта-нӱн тыдалӱдӱн, СССР-са Верховнӱ Советӱ бӱрјысиг кезлӱ лӱсӱдӱдӱгӱн. Најӱ асланыс власт Верховнӱ органӱ депутатӱ кандидатјасӱн выдвӱнитисны меҗса переводӱ, меҗса провереннӱ, Ленин—Сталин партија фелӱд вӱсна помӱд преданнӱ јӱдӱдс, кодјас збылвылд достоянӱдс лоны ужалыс јӱдӱдӱн избраннӱкјасӱн.

Талун, Сталинскӱ Конститүција лунӱ, всенароднӱ пражык лунӱ, ужалыс јӱд демонстрирутасны асыныс бӱрјысиг кезлӱ даслунсӱ, партија да правителствоса вескӱдӱлысјаскӱд, вождјаскӱд օтувјалунсӱ, асыныс вылын политическӱ активност.

Советскӱ рӱдӱнасѧа гражданынлыс кыпылду-нӱн да нимкофасӱмӱн ставӱн, кыҗи օти, воасыс декабр 12-д лунд—СССР-са Верховнӱ Советӱ бӱрјысан лунд—да сетасыс асыныс гӱлӱснысӱд меҗбурпӱан да нывјас вӱсна, партијнӱ да непартијнӱ большевикјас вӱсна, Ленин—Сталин партија фелӱды, коммунизм фелӱды помӱдзс преданнӱ јӱд вӱсна. I Советскӱ Странаса став ужалыс јӱдӱлӱн, став народлӱн Верховнӱ Советӱ лоас избраннӱкӱн Конститүција творец, великӱ Сталин!

Шуд сетис Сталинскӱ Конститүција

Талун тырӱ во, кыҗи Советјаслӱн Ставсоюзса VIII-д чрезвычайнӱ сјездӱн вӱдӱ примитӱма Сталинскӱ Конститүција. Сталинскӱ Конститүција—миҗан меҗса демократическӱ Конститүција. Государствоын вескӱдӱлӱмӱ сјӱд кыскӱ уна миллион јӱдӱдс. Сталинскӱ Конститүција сетӱ уж вылд, шојчӱм вылд, велӱдчӱм вылд да инвалидност дырји да пӱрысмӱм бӱрын материалнӱ обеспеченије вылд правојас.

Ми олам шуда Советскӱ странын, кодӱ вужвыјӱдӱныс торјалӱ капиталистическӱ странајасыс. Ми олам сешӱм странын, кӱни учитель вӱсна тӱждысӱ партија, правителство, тӱждысӱ дӱна Сталин јорт. Тајӱ тыдалӱ учителјаслы уждонсӱ содтӱм јылыс, учительјас почотнӱ званје јылыс партија да правителство шудмјасыс. Тајӱ тыдалӱ сјӱд могыс, кодӱс партија сувтӱдӱ учителјас возӱ челадӱс воспитатӱмӱн. Учителјас јылыс партија да правителство шудмјас бӱрын јонжыка кыптӱ кӱсӱм нӱшта буржыка уважны, кыпӱдны квалификација, овладавӱдӱны педагогическӱ мастерствоын.

Сӱкыд, повзана олӱмыс вӱдӱ учителлӱн царскӱ Россијаын. Поп, ураҗник да стражник виӱдӱдӱсныс учитель быд восков бӱрса, издевајтисны сы вылын. Учитель вӱдӱ пратӱдӱм, некодӱн дорјытӱм существодӱн.

Сталин јорт былдунја тӱждысӱм вӱсна ми олам зајтточнӱја, гажѧа. Онӱ и сорнӱ оз вермы лоны учительлӱн уважыс јӱзыс торјӱдчӱм јылыс. Пролетарскӱ революција југӱдӱдӱ најӱс, торјӱдан стenasӱ. Учителјас став ужалыс јӱзкӱд օтвылыс партија да Сталин јорт вескӱдӱдӱм улын стрӱдӱтисны выл олӱм.

Сталинскӱ Конститүција југӱдӱдӱ миҗанлы коммунизм воан туј. Сталинскӱ Конститүција—миҗан шуд, миҗан долыд лун.

Онӱ став страна лӱсӱдчӱ СССР-са Верховнӱ Советӱ депутатјасдс бӱрјан лун кезлӱ. Верховнӱ Советӱ ми бӱрјам меҗса бурјасдс, Ленин—Сталин партија фелӱды меҗса преданнӱ јӱдӱдс. Ме асым гӱлдс сета миҗан меҗса достоянӱ кандидатјас вӱсна—Бабушкин, Мерекалов да Шверник јортјас вӱсна.

Вылгорт. О. А. Мальцева.

Талун, Сталинскӱ Конститүција лун— СССР-са ужалыс јӱдӱлӱн всенароднӱ пражык.

Сталинскӱ Конститүција пырис фӱејст-вјеӱ. Исторія пасјӱ тајӱ лунсӱ, кыҗ социалитическӱ победајаслыс итӱг, первојја фазасан, коммунизм вылысса фазѧӱ вуҗӱм.

Шуда олӱм дырји и увавсӱ долыда

Сталинскӱ Конститүција примитӱмсан колӱ зӱн во. Кушӱм ыҗыд шуд овны Сталинскӱ Конститүција кадӱ, сјӱд нӱшта вылд кыптӱдӱ ужалыс јӱдӱдс, сетӱ ыҗыдс-ыҗыд правојас, кодӱ вермас лоны сӱмын миҗан шуда рӱдӱнаын.

Сталинскӱ Конститүција законодательнӱја закреплатӱ социализмыс ырысыс-гырыс победајасдс, кодӱс миҗан фелӱ вылын шедӱдӱма да завојутӱма-нӱн.

Со 119 стаҗыын гӱжӱма: „СССР-са гражданылӱн ем шојчӱм вылд право.“

Шојчӱм вылд правоыс обеспечиватсӱ кызын работӱдӱдӱслыс уважан лунсӱ сизим часӱд чинтӱмӱн, работӱдӱдӱдӱс да служашшӱдӱс-ласыс уждон сохранитӱмӱн, быд во отпускјас сетӱмӱн, уважысјасдс обслуживатӱм вылд уна лыда санаторијјас, шојччан керкајас, клубјас сетӱмӱн.“

Со и меным уси шуд. Ме тајӱ лунјасд муна Поддӱельнӱдса шојччан керкад тӱлыс кезлӱ шојччыны, да օд ыстӱны менӱ дӱн босттӱг. А еша-мӱ ми воккоф уважыс јӱз, прӱстӱ мужикјас, вӱрлецысјас, колхозникјас шојчӱдӱны да лӱчитчӱны быдсама пӱлӱс курортјасын, санаторијјасын, шојччан керкајасын. Почӱс օмӱд-нӱ ташӱм тор думыштыны важӱн? Некушӱма ез. Важн курортјасад да санаторијјасад ветлывлисны сӱмын помешикјас,

кулакјас, капиталистјас. А օни ми, уважыс јӱз, страна-са кӱзаинјас.

I тајӱс миҗанлы сетис ставсӱ большевикјаслӱн партија, кодӱс чужтис да быдтис Владимир Ильич Ленин да возӱ нуӱдӱ сылыс фелӱдсӱ Јосиф Виссарионович Сталин.

Ташӱм каннад и уважынытӱ долыд. Со ме таво бостли кӱсјысӱм пӱрӱдӱны 5 сурс кубометр вылын квалитет воӱр и, ферт, ме сјӱдс честӱн пӱрта олӱмӱ. Онӱ кезлӱ пӱрӱдӱма 1000 кубометр, былдун шӱркофа пӱрӱда да воҗа 16 кубометрӱн. Колӱм во воҗи 1300 кубометр.

СССР-са Верховнӱ Советӱ депутатјасдс бӱрјан лунӱ ме сета асым гӱлдсӱ сјӱд јӱд вӱсна, кодјасдс ми асым выдвӱгајтим ыҗыд кыпылдулӱн, Ленин—Сталин партија фелӱдлы помӱд преданнӱдӱдӱс вӱсна, Союзса Советӱ депутатӱ кандидат Михаил Сергејевич Бабушкин јорт вӱсна, да Националистјас Советса депутатӱ кандидатјас Николай Михайлович Шверник да Алексѱй Федорович Мерекалов јортјас вӱсна.

Најӱ миҗансан, Комѱ уважыс јӱзсан, лӱдны достоянӱ избраннӱкјасӱн Верховнӱ Советӱ.

Пав. Макс. Шуктомов. Вӱрлезӱмӱн пјатӱтысачык.

Шыладор, декабр 2-д лун.

Ми, уважыс јӱз, асным кӱзаинјасыс

декабр 5-д лун. Колӱм во тајӱ лунјас вӱдӱ примитӱма миҗан меҗса демократическӱ Конститүција, сешӱм Конститүција, кодӱн законодательнӱја закрепитӱма уж вылд, велӱдчӱм вылд да шојчӱм вылд право.

Кӱни, кушӱм странын азҗан, меҗым уважыс јӱз, сјӱд националност вылд виӱдӱдӱг, вермис участвујтны Верховнӱ органӱ бӱрјысӱмын? Тајӱс он азҗы некӱн, Советскӱ Сојузын кынӱ.

Фашистскӱ странајасын уважыс јӱзлыс, да торјӱн-нӱн томјӱзлыс, мырдӱдӱны весиг меҗбӱрја право—уж вылд право. Сени зор-риҗалӱ ужтӱмалӱм, шыҗалӱм.

Зик мӱд пӱлӱс олӱмыс миҗан шуда советскӱ том-јӱдӱлӱн. Ми уважыс јӱзкӱд օтвылыс иұеитам став пра-

војас. Со бостам менӱ. Ме комсомолка. Ужала Нувчим заводын слесарӱн 1934-дд восан, стахановка, тӱдысса нормасӱ быд тӱлыс тырта содтӱдӱн. Ужала комсомолскӱ комитетын секретарӱн.

Онӱ став уважыс јӱзкӱд օтвылыс ме лӱсӱдча СССР-са Верховнӱ Советӱ бӱрјысиг кезлӱ, кодӱ кутас муҗны выл Сталинскӱ Конститүција подув вылын, да СССР-са Верховнӱ Советӱ бӱрјысӱмјас јылыс положеније сертӱ. декабр 12-д лунд СССР-са Верховнӱ Советӱ депутатјасдн ми бӱрјам асыным, меҗса достоянӱ кандидатјасдс—Бабушкин, Шверник да Новиков јортјасдс.

Анна Ивановна Ильчукова.

Нувчим.

